

AKCIJSKI NAČRT DELA

RAZVOJNA NALOGA: SPODBUJANJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI V OKVIRU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ

ČAS TRAJANJA: 3 LETA (2023-2026)

OSNOVNI PODATKI VKLJUČENEGA VIZ-a: GIMNAZIJA NOVO MESTO Seidlova cesta 9, 8000 Novo mesto
Šolsko leto: 2023/2024 Vzgojno izobraževalni zavod (šola): Gimnazija Novo mesto Naslov: Seidlova cesta 9, 8000 Novo mesto
Ravnatelj (Ime in priimek, e- naslov): Mojca Lukšič, mojca.luksic@gimnm.org Vodja razvojnega tima (Ime in priimek, e- naslov): Nevenka Malnarič Brulc nevenka.malnariic-brulc@gimnm.org Člani razvojnega tima na šoli (Ime in priimek, e- naslov): Matjaž Štih, matjaz.stih@gimnm.org Žiga Longar, ziga.longar@gimnm.org Število vključenih dijakov : 79 Število skupin/oddelkov: 3 (1E, 2E in 3K)

1. OPIS STANJA V VIZ-u NA PODROČJU TRAJNOSTNE MOBILNOSTI V IN IZOBRAŽEVANJA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ (na kratko)

Na Gimnaziji Novo mesto se izbrane vsebine, povezane z trajnostno mobilnostjo, izvajajo pri dveh ITS-ih – Naravni pogon in Zdrav življenjski slog. Dijaki si ogledajo film, povezan z problematiko transporta, spoznavajo različne vrste goriv in virov energije, se seznanijo z prometno politiko in raziskujejo infrastrukturo za alternativna goriva. Pripravijo e-portfolijo. Izdelana sta dva predloga pešpoti in pripadajoče zloženke. Na temo trajnostne mobilnosti se je pripravljala raziskovalna naloga. Dijaki sodelujejo na različnih natečajih in posvetih na to temo. Vsako leto na šoli Zavod Vozim izvede predavanje Vozim, vendar ne hodim.

V preteklem šolskem letu smo v okviru razvojne naloge mesečno opravili različne aktivnosti na temo trajnostne mobilnosti (glej poročilo za preteklo šolsko leto). Prav tako dva ITS-a izvajata vsebine na to temo.

2. KLJUČNA NAČELA IN CILJI TER KAZALNIKI TRAJNOSTNE MOBILNOSTI IN IZOBRAŽEVANJA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ (ustrezno izberi - podčrtaj)

a) Načela trajnostne mobilnosti in izobraževanja za trajnostni razvoj so:

1. Zagotavljanje pravice do izobraževanja o varnosti v prometu
 - Vsi otroci morajo biti deležni kakovostne ravni prometne varnosti ter vzgoje in izobraževanja za TM.
 - V šolske načrte vključiti področje TM in varnosti v prometu.
 - Postaviti strateške in operativne cilje TM.
 - Dodeliti dovolj sredstev za varnost v prometu in izobraževanje o TM.
2. Vključevanje in podpiranje VIZ
 - Sodelovanje in podpora vodstvenih in strokovnih delavcev v VIZ-u.
 - Spodbujati VIZ za politiko varnosti v prometu in TM.
 - V VIZ določiti strokovnega delavca, ki koordinira področje TM.
 - Okrepiti kompetentnost vodstvenih in strokovnih delavcev učiteljev na področju TM in jih podpirati.
3. Zagotavljanje visoko kakovostne vzgoje in izobraževanja na področju TM
 - Zagotoviti izobraževanje otrok o varnosti v prometu in TM.
 - Uresničevanje ciljev in vsebin na področju TM v VIZ
 - Uporabljati standarde kakovosti (certifikat)
 - Evalvirati dejavnosti akcijskega načrta v VIZ-u.
4. Zagotavljanje pogojev za vključevanje TM v VIZ
 - Uporabiti interdisciplinarna gradiva.
 - Usposobiti vodstvene in strokovne delavce za izvajanje izobraževanja.
 - Nadaljevati z ukrepi za razvoj TM in zagotovitev varnosti v prometu.
5. Vključevanje deležnikov (AVP, lokalna skupnost, NVO...)
 - Vključiti strokovnjake za prometno varnost pri urejanju varnih šolskih poti, pri izdelavi načrtov šolskih poti, pri aktivnostih za zagotavljanje TM.

- Vključiti lokalne organizacije pri izvajanju aktivnosti za promocijo TM.

b) **CILJI TRAJNOSTNE MOBILNOSTI IN IZOBRAŽEVANJA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ** je zagotoviti, da so vsi, zlasti otroci deležni kakovostne ravni varnosti v prometu in zagotovljenih pogojev za trajnostne načine mobilnosti¹.

Cilji TM in izobraževanja za trajnostni razvoj v vzgoji in izobraževanju so krepitev znanja in veščin ter moralnih vrednot, oblikovanje in ustvarjanje ustreznih stališč, razvijanje odgovornosti in strpnosti, spodbujanje telesnega gibanja, zdravega načina življenja in pozitivnega odnosa do okolja, do prometa in vključevanja v promet.

Cilji in dejavnosti za uresničevanje trajnostne mobilnosti in izobraževanja za trajnostni razvoj so:

1. cilj: Preizkušanje sodobnih pedagoških pristopov in strategij poučevanja in učenja

Cilj bomo dosegli z naslednjimi dejavnostmi:

- z izvajanjem medpredmetnosti in interdisciplinarnosti,
- z razvijanjem učenčevega kritičnega mišljenja in njegovih proaktivnih pristopov,
- s kompenzacijo primanjkljajev pri učečih se,
- z implementacijo razvojnih projektov in s povezovanjem v razvojne nacionalne in mednarodne projekte,
- z aktivno udeležbo na natečajih, razpisih, projektih, tečajih,
- z razvojem digitalnih in interaktivnih e-gradiv,
- z razvijanjem didaktičnih iger, animacij, demonstracij in diskusij ...

2. cilj: Razvijanje in krepitev znanja, veščin ter kulture vedenja v prometu

Cilj bomo dosegli z naslednjimi dejavnostmi:

- z vključevanjem ciljev in vsebin v obvezni in razširjeni program življenja in dela osnovnih in srednjih šol ter kurikula za vrtce,
- s stalnim ozaveščanjem o pomembnosti kulturnega in odgovornega ravnanja v prometu,
- z ozaveščanjem staršev o pomembnosti področja TM,
- s povezovanjem področji kot so; gibanje, zdrav način življenja, varstvo okolja...,
- s pridobivanjem in obvladovanjem socialnih in komunikacijskih spretnosti,
- s spodbujanjem medgeneracijskega sodelovanja, strpnosti in spoštovanja različnosti,
- z razvijanjem spoštljivega in odgovornega ravnanja posameznika oz. učečega se (razvoj samorefleksije, samoregulacije in samovrednotenja svojih ravnanj v povezavi s TM) in z razvijanjem temeljnih človekovih vrednot.

3. cilj: Stalno strokovno usposabljanje strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju

Cilj bomo dosegli z naslednjimi dejavnostmi:

- s stalnim usposabljanjem strokovnih delavcev za krepitev kompetenc za TM,
- z zagotavljanjem različnih oblik usposabljanja, vodstvenih in strokovnih delavcev v VIZ,

¹ Ključna načela.(2020). ETSC, Evropski svet za varnost v prometu. Pridobljena s www.trafficsafetyseducation.eu/key-principles

- s samoizobraževanjem.

4. cilj: Spodbujanje sodelovanja in povezovanja deležnikov

Cilj bomo dosegli z naslednjimi dejavnostmi:

- z mreženjem strokovnih delavcev po vertikali in horizontali v VIZ in med VIZ-i,
- s širjenjem razvojno-raziskovalnega okolja za interdisciplinarno sodelovanje različnih deležnikov,
- z načrtovanjem, izvajanjem in sprotim evalviranjem dejavnosti akcijskega načrta v sodelovanju z ostalimi deležniki na lokalni, državni in mednarodni ravni,
- z dvigom kvalitete načrtov varnih šolskih poti
- z vključevanjem različnih deležnikov k različnim dejavnostim za starše in druge,
- z različnimi medijsko podprtimi sporočili oz. kampanjami za večjo varnost v prometu (izobraževalni spoti, objave na socialnih omrežjih, video vsebine....).

c) Kazalniki akcijskih načrtov VIZ-ov z vidika uresničevanja ciljev TM² za razvoj:

- Izvedena samorefleksija (strokovni delavci) za sodobno načrtovanja pouka z vključevanjem področja TM (cilj 1).
- Dvig kvalitete izdelanih načrtov (varnih) šolskih poti in predstavitev uporabnikom v OŠ (cilj 1 in cilj 4).
- Povečati število vključenih otrok v aktivnosti za spodbujanje aktivnega prihoda v vrtec, šolo najmanj za 20% (cilj 2).
- Izvedba najmanj 1 dejavnosti na področju TM na teden v OŠ in SŠ v obveznem in razširjenem programu ter najmanj 1 dejavnosti v vrtcu na teden s področja TM (cilj 2).
- Povečati število dni dejavnosti (naravoslovni, tehnični, športni dan) v OŠ in SŠ na temo TM za najmanj en dan (cilj 2).
- Povečati delež aktivnih in trajnostnih prihodov otrok in strokovnih delavcev v VIZ za najmanj 10% (peš, s kolesom, kot sopotniki, z javnim prevozom- trajnostni načini), (cilj 1 in cilj 2).
- Število podanih pobud v lokalnem in širšem okolju za ureditev površin namenjenih za spodbujanje aktivne in trajnostne mobilnosti.

² Kazalnik je merljiv ob predhodni analizi stanja v VIZ-u.

3. NAČRT AKTIVNOSTI ZA URESNIČEVANJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI IN IZOBRAŽEVANJA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ (izhajajte iz načel in ciljev trajnostne mobilnosti) (4. 12. 2023)

- a) Na področju trajnostne mobilnosti v projektu želimo doseči:
Ozvestiti dijake in lokalno skupnost o pomenu trajnostne mobilnosti.
- b) Načrtujemo izvedbo naslednjih aktivnosti na šoli (2024 – 2025)

Št.	Dejavnosti in dokazi, datum in čas trajanja aktivnosti
1. novembe r	<p>Delavnica Še vedno vozim – vendar ne hodim Izvajalec: Zavod Vozim Izvedba: oktober, 1 šolska ura Sodelujoči: vsi tretji letniki</p> <p>POROČILO 21. 10. 2024 je bila za dijake vseh tretjih letnikov organizirana delavnica Še vedno vozim – vendar ne hodim.</p> <p>Iskanje partnerske SŠ, OŠ in vrtca</p> <ul style="list-style-type: none"> - povabilo k sodelovanju - srečanje z povabljenimi šolami/vrtcem in predstavitev razvojne naloge - priprava programa dela <p>Pridobili smo partnerja iz vrtca. Sodelovali bomo z vrtcem Pedenjped, enota Metka iz Novega mesta.</p> <p>Že ob koncu lanskega šolskega leta smo k sodelovanju v projekt povabili Ekonomsko šolo Novo mesto. 22. 11. 2024 sva se sestali vodja projektne skupine iz Gimnazije Novo mesto in profesorica geografije, Katja Jakoš, iz Ekonomske šole Novo mesto. Skupaj sva sestavili program dela, profesorica K. Jakoš se je odločila, da bo izvedla nekatere naše aktivnosti, ki smo jih izvajali lani (anketa, potovalne navade dijakov, stroški osebne prometa). Za izbrane vsebine smo sodelujoči šoli posredovali naša lani uporabljena gradiva in delovne liste. Na ekonomski šoli naj bi izvedli tudi dve lastni aktivnosti (peš v šolo in izvedba ure na temo primerjava potniškega prometa z vlaki v različnih državah Evrope). Ker se je članu raziskovalne naloge, Žigi Longarju, tema o primerjavi potovanj z vlaki po Evropi zdela zanimiva bomo tudi na naši šoli izvedli učno uro na to temo z lastnimi gradivi. Dogovorjeno je tudi, da Ekonomska šola sodeluje na dogodku, katerega bo organizirala Gimnazija skupaj z AVP.</p>

25. 11. 2024 je član projektne skupine, Žiga Longar izvedel aktivnost, katero so načrtovali na partnerski srednji šoli - spoznavanje železniških povezav v Evropi. Dijaki so raziskovali različne železniške povezave med izbranimi mest in se učili primerjati razdalje, čase potovanj ter povprečne hitrosti vlakov. Glavni cilj je bil, da dijaki razumejo, kako različne povezave vplivajo na čas potovanja, ter kako lahko hitrost vlaka in dolžina poti vplivata na trajanje celotnega potovanja. Profesor je dijake vodil skozi analizo primerov, kjer so primerjali različne evropske železniške povezave, natančneje pa so se osredotočili na razlike v potovalnih časih med različnimi mesti. Dijaki so izračunali povprečne hitrosti in se pogovarjali o različnih dejavnikih, ki vplivajo na čas potovanja, kot so število postankov, vrsta vlaka in prometni pogoji (naravogeografske značilnosti držav). Dijaki so se tako naučili kritično razmišljati o načrtovanju potovanj, primerjali pa so tudi hitrost vlakov v različnih državah in si ustvarili boljšo predstavo o tem, kako dobro so države povezane z železnicami. Sodelovalo je 28 dijakov 2k razreda.

OD	DO	ČAS POTOVANJA (min)	RAZDALJA (km)	POVPREČNA HITROST (km/h)	PREVOZNIK
Basel	Interlaken	117	130	66	SWISS RAIL
Bern	Zürich	56	120	128	
Geneva	München	92	95	91	
Interlaken	Luzern	111	100	54	
Interlaken	Spiez	21	18	51	
Luzern	Zürich	46	57	67	
Madrid	Barcelona	150	620	246	RENFE
Madrid	Cordoba	99	295	178	
Barcelona	Valencia	185	350	113	DEUTSCHE BAHN
Amsterdam	Berlin	385	950	101	
Berlin	Hannover	97	206	179	
Frankfurt	Düsseldorf	87	225	155	
München	Salzburg	101	145	86	
Brussels	Bratislava	107	295	158	SWEEDEN SJ
Brussels	Cologne	107	210	117	
Brussels	Paris	82	320	234	TRENITALIA - ITALO
Amsterdam	London	232	540	139	
Milan	Firenze	110	300	161	
Naples	Rome	67	225	201	
Rome	Milan	175	380	198	VY RAILWAYS
Rome	Venice	225	530	141	
Lilhammer	Oslo	122	184	90	
Oslo	Gothenburg	229	300	78	
Trienheim	Oslo	394	490	74	
Novo mesto	Ljubljana	75	58	46	SLOVENSKE ŽELEZNICE
Jasnovce	Kranj	45	50	67	
Koper	Plazača	48	45,5	57	
Colto	Mankovc	60	47	70	

rezultati raziskovalnega dela dijakov

2.
decembe
r

Potovalne navade dijakov Gimnazije Novo mesto

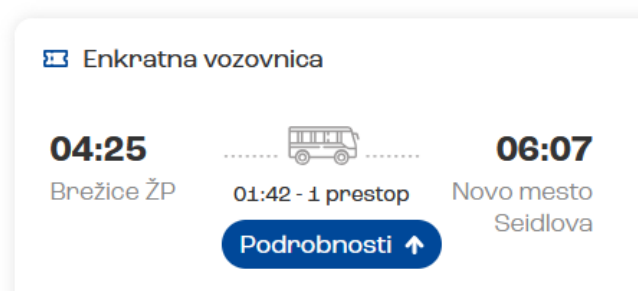
- reševanje vprašalnika o potovalnih navadah v 1k razredu
- analiza vprašalnika
- priprava načrta za spreminjanje lastnih potovalnih navad
- kritično vrednotenje podanih pobud za izboljšanje lastnih potovalnih navad
- kritično vrednotenje podanih pobud za spremembe v potniškem prometu
- primerjava potovalnih navad dijakov Gimnazije Novo mesto z potovalnimi navadami Slovencev
- posredovanje pobud MO Novo mesto

POROČILO

Dejavnost smo izvajali že v preteklem šolskem letu, letos je bila izvedena v 2e in 1e razredu. Ker je bilo z letošnjim šolskim letom uvedeno precej sprememb v javnem prevozu so dijaki izpostavljali težave, s katerimi se soočajo zaradi novih vozniških redov. Izpostavljajo redke povezave, prepolne avtobuse, vozne rede, ki se ne ujemajo z pričetkom ali koncem pouka na naši šoli. Zaradi težav, ki so jih imeli dijaki z prihajanjem v šolo z javnim prevozom iz določenih smeri (na primer Žužemberk, Brežice, Sevnica, Vinica) se je na šoli sprejel dogovor, da se dijakom, ki prihajajo v

šolo iz navedenih smeri, opraviči izpstanek brez tega, da bi starši o zamudah z opravičili obveščali razrednike.

Slika: izrezek iz voznega reda avtobusa podjetja Nomago, odhod iz Brežic: 04.25.

Sodelovanje z SŠ

- posredovanje naših gradiv (anketni vprašalnik, gradiva za izvedbo delavnice na temo Stroški osebne prometa)

POROČILO

Izvedeno v novembru 2025 (zapis pri mesecu novembru).

Priprava aktivnosti za vrtec

Izvajalci: profesorji, sodelujoči v projektu, izbrani vrtec

Sodelujoči: 1e in 2e

Izvedba: 10 šolske ure za dijake, 10 ur za profesorje v projektu

- pregled gradiva z aktivnostmi, ki se nanašajo na izvedbo aktivnosti o trajnostni mobilnosti v vrtcu
- izbor aktivnosti za vrtec
- razdelitev nalog med dijaki

POROČILO

Člani projektne skupine smo se odločili, da bomo v delo vključili dijake 3k letnika. Pri izboru aktivnosti, ki bi jih lahko izvajali v vrtcu smo si pomagali z gradivom iz spletne strani Slovenska platforma za trajnostno mobilnost. Po pregledu priročnikov za vrtce smo skupaj z dijaki 3k pripravili program z petimi aktivnostmi, ki se naj bi izvajale mesečno. Dijaki so se razdelili v skupine od 3 do 5 dijakov, vsaka skupina bo pripravila izbrano aktivnost.

3.

januar

Stroški osebne prometa

- reševanje spletnega kalkulatorja stroškov avtomobila
- analiza rezultatov
- razgovor o vplivih osebne prometa na okolje in družinske finance
- nabor predlogov za izboljšanje stanja v osebne prometu
- posredovanje pobud lokalni skupnosti

	<p>Izvajalci: profesorji, sodelujoči v projektu Sodelujoči: 1e in 2e Izvedba: 3 šolske ure, 3ur za profesorje v projektu</p> <p>POROČILO Ura je bila izvedena v 2e razredu na enak način kot v preteklem šolskem letu. Dijaki so si pri izračunu pomagali z spletnim kalkulatorjem za izračun stroškov osebnega avtomobila. Kalkulator so izpolnjevali skupaj z starši. V razredu smo z metodo razgovora komentirali dobljene rezultate. Glede na lansko šolsko leto smo letos v izračunu imeli en primer električnega avtomobila (lani nobenega). Ugotavljamo, da dijaki ne poznajo in se ne zavedajo vseh stroškov, ki so povezani z uporabo osebnega avtomobila. Pri večini se poznavanje stroškov omeji na gorivo. Zelo malo je tudi primerov skupnih prevozov z osebnim avtomobilom. Dijaki so iskali možnosti, kako bi lahko sami omejili uporabo osebnega avtomobila. Predlagajo rešitve, da se na popoldanske aktivnosti, v trgovino ali k prijateljem vozijo z javnim prevozom ali s kolesom.</p> <p>Izvedba prve aktivnosti v vrtcu Sodelujoči: 2e in 1e, vrtec Metka Delavnica za otroke v starostni skupini 4 leta</p> <p>POROČILO Profesorji in dijaki 3k so pripravili načrt aktivnosti za vrtec in ga posredovali vrtcu Metka. V načrtu je 5 aktivnosti, vsak mesec se naj bi izvedla ena.</p>
4. februar	<p>Javni promet na Dolenjskem</p> <ul style="list-style-type: none"> - terensko raziskovanje različnih vrst javnega prometa na Dolenjskem (vlak, avtobus, mestni avtobus, Leon, Rudi, izposoja električnih avtomobilov, kolesa, peš) - primerjava raznovrstnosti javnega prometa v Novem mestu in okoliškimi kraji - slabosti in prednosti posamezne vrste javnega prometa - izdelava informativne zgibanke - seznanitev lokalne skupnosti z rezultati dela <p>Izvajalci: profesorji, sodelujoči v projektu Sodelujoči: 1e Izvedba: 5 šolskih ur, 10 ur za profesorje v projektu</p> <p>POROČILO Ura je bila izvedena v 2e in 1e razredu. Delo je potekalo v skupinah. S pomočjo delovnega lista z usmerjevalnimi vprašanji so raziskali mestni promet, izposoja koles, izposoja avtomobilov, Rudija in Leona. Vsaka skupina je izdelala in predstavila zloženko o posamezni vrsti prevoza. Razpravljali so o prednostih in slabostih</p>

posamezne vrste prometa. Ker imajo največ izkušenj z avtobusi in vlakom ter nekaj izkušenj z kolesi za izposajo, se je razprava osredotočila na njih. Tudi letos izpostavljajo slabo označene avtobusne postaje mestnega prometa, nekateri dijaki se ne znajdejo v voznih redih, več kot polovica ne zna razbrati poteka prog iz sheme, ki prikazuje pot posamezne linije mesnatega avtobusa. Kot razlog za slabo prepoznavanje postaj in slabo orientacijo na shemi avtobusnih linij navajajo nepoznavanje Novega mesta saj je večina dijakov iz drugih krajev. Dijaki so dodatno raziskali različne spletne strani in aplikacije, s pomočjo katerih naj bi hitro našli podatke o voznih redih za avtobuse (aplikacija Sitium, aplikacija prevoznika Arriva, Moj bus, Nomago). Dijaki ugotavljajo, da je za hitro iskanje podatkov na spletnih straneh avtobusnih ponudnikov preveč drugih podatkov, ki podaljšujejo iskanje željenega in večajo slabo voljo uporabnika. Želijo si enotne aplikacije, kjer bodo na eni strani zbrani podatki različnih prevoznikov, tudi manjših.

Izvedba druge aktivnosti v vrtcu

Sodelujoči: 2e in 1e, vrtec Metka

Delavnica za otroke v starostni skupini 4 leta

POROČILO

10. 2. 2025 je izvedena prva aktivnost v vrtcu na temo Moja pot od doma do vrtca. Aktivnost vključuje pogovor z otroki o tem, kako pridejo od doma do vrtca (peš, s kolesom, z avtomobilom). Otroci narišejo svojo pot od doma do vrtca (vključujejo elemente kot so semaforji, ceste, hiše). Sledi skupna razprava o varnih točkah na poti (prehod za pešce, pločniki). Delavnica je trajala dve uri.

Poročilo dijakinj, ki so izvajale delavnico:

10. 2. 2025 smo se Lana A., Meta in Lia v okviru projekta trajnostna mobilnost odpravile v vrtec Metka, v skupino Znanstveniki. Tam smo se najprej posedli v krog in se predstavili, hkrati smo otrokom predstavile tudi vsebino delavnice. Nato smo s pomočjo vzgojiteljice Eve Unetič razdelile otroke v 2 skupini. V prvi skupini so se otroci z mano in Meto igrali poučne igre s pomočjo plakata, katerega smo same izdelale. Za tem je sledil pogovor o njihovi poti v šolo/vrtec, in sicer kako in s čim pridejo, kaj je pomembno za varno pot itd. V drugi skupini so se z Lio učili o prometnih znakih in njihovih pomenih. Nato so se skupini zamenjali. Ko smo zaključile z delavnicami smo razdelile otrokom bele liste, na katere so narisali svojo pot do vrtca. Risba je morala vsebovati semafor, prehod za pešce, vrtec in dom. Na koncu smo povedale še zaključne besede in omenile prihod novih skupin iz naše šole.

Hvala za to priložnost.

Zapisa: Lana Alibegić iz 3k

Slike: Plakat, katerega so izdelale dijakinje, risanje poti do vrtca in spoznavanje prometnih znakov.

Fotografirala: Eva Unetič, vzgojiteljica

Opomba: vrtec ne objavlja fotografij na svoji spletni strani, prav tako aktivnosti niso slikale naše dijakinje saj nimajo vsi otroci dovoljenja staršev za fotografiranje zato aktivnosti iz vrtca nismo nikjer objavljali.

5.

marec

Dostopnost javnih ustanov

- ocena dostopnosti objektov z različnimi načini prevoza (terensko delo)
 - ocena primerosti dostopa ustanov za različne skupine uporabnikov (družine starejši, invalidi,...)
 - priprava zgibanke o dostopnosti javnih ustanov
 - predstavitev zgibanke različnim skupinam uporabnikov (DIDU – Društvo interesnih dejavnosti upokojenecv, Šola zdravja,...)
 - spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja
- Izvajalci: profesorji, sodelujoči v projektu
 Sodelujoči: 1e
 Izvedba: 5 šolskih ur, 10 ur za profesorje v projektu

POROČILO

Gadivo, ki je nastalo v preteklem šolskem letu v okviru projekta Trajnostna mobilnost smo letos ponudili učiteljem, ki poučujejo pri ITS Naravni pogon. Profesorica geografije Teja Kolar je v petek, 14. 3. 2025, z dijaki drugega letnika opravila terensko delo po središču Novega mesta z pripravljenimi učnimi listi. Dijaki so sami izbrali točke (različne ustanove), kjer so preverjali dostopnost za pešce, dostop z kolesom, avtomobilom ali javnim prometom. Če so izbrali isto ustanovo, kot je bila izbrana že lani, so primerjali lanskoletne ugotovitve glede dostopnosti z novimi podatki in ugotovili, da ni sprememb oziroma je dostop do nekaterih ustanov še težji zaradi večmesečnih cestnih del na Seidlovi cesti v Novem mestu.

Izvedba tretje aktivnosti v vrtcu

Sodelujoči: 2e in 1e, vrtec Metka

Delavnica za otroke v starostni skupini 4 leta

POROČILO

Druga aktivnost v vrtcu se je izvajala 13. 3. 2025. Tema dvourne delavnice so Barve oblačil in kresničke. Z otroci je bil izveden pogovor o tem, zakaj so svetla oblačila in kresničke pomembni za pešce, predvsem v temnih delih dneva. Izdelali so tudi kresničko in izvedli igrico, kjer ugotavljajo, katera oblačila so vidna v različnih pogojih svetlobe.

Poročilo dijakinj, ki so izvajale delavnico:

V četrtek, 13. 3. 2025 ob osmih zjutraj smo Kaja, Hana M. in Nina, iz 3.k razreda obiskale vrtec Pedenjped, enota Metka. Naš namen je bil predstaviti pomembnost pravilnega oblačenja v temnejšem delu dneva. Najprej smo se z otroci pogovarjali o tem, kako se oblečejo, ko gredo zvečer na sprehod in so nas že sami na začetku opozorili na pomembnost kresničk in odsevnikov. Potem smo skupaj šli v garderobo, kjer so se razvrstili v skupinice glede na to kako vidne so njihove bunde. Nato smo skupaj izdelali kresničke iz svetlečega papirja, kasneje pa so jih še okrasili s svetlečimi flomastri. Na koncu smo napeljali skozi še vrvico, da so lahko kresničke dali na torbo ali okoli vratu. Za zadnjo aktivnost smo zagrnili vse žaluzije in ugasnili luči in smo opazovali črna oblačila preden smo si naredili odsevne jopiče in kresničke. Otroci so bili zelo prijetni in so z nami zelo lepo sodelovali, za nagrado pa so dobili svetleče zapestnice in lizike.

Zapisala Kaja Kremesec iz 3k

Slike: Izdelava kresničk.

Fotografirala: Eva Unetič

V marcu smo se udeležili dveh okroglih miz:

1. Okrogla miza "PRIHODNOST BO ZELENA ALI PA JE NE BO"

V ponedeljek 24. marca 2025, je za vse dijake 3. letnika potekala okrogla miza "PRIHODNOST BO ZELENA ALI PA JE NE BO" Gost okrogle mize je bil okoljevarstvenik Uroš Macerl, ki je nanizal številna zanimiva dejstva o naši okoljski prihodnosti.

2. Okrogla miza z naslovom Debata o zelenem prehodu; S kolesom v službo.

Okrogla miza je bila v četrtek, 27. 3. 2025, ob 11.00 v veliki dvorani Univerze v Novem mestu. Dogodka so se udeležili dijaki 3k. Na dogodek nas je povabila dekanica, doc. dr. Malči Grivec. Dogodek je organizirala Fakulteta za ekonomijo in informatiko

Gosti okrogle mize so bili:

- Primož Kokalj, vodja informacijskega centra Slovenske železnice d. o. o., Slovenske železnice, d. o. o.,
- Tine Makovec, direktor, Bikehanic, d. o. o.,
- Uroš Brezovec, direktor, Pof, d. o. o.,
- Barbara Jernejčič Dolinar, direktorica, Hidrotisk, d. o. o.,
- Gašper Repanšek, direktor, REPA.si, Gašper Repanšek, s. p.,
- Staša Kraljič, Ministrstvo za okolje, prostor in energijo.

Dijaki so pogovor pohvalili, pohvalili so razmišljanje predstavnika Slovenskih železnic, s katerimi imajo naši dijaki slabše izkušnje (počasni vlaki, zamude, gneča na vlakih). Gospod P. Kokalj je pojasnil razmere pri Slovenskih železnicah na razumljiv način.

Ob tej priložnosti je prišlo do okvirnih pogovorov z g. dekanico o nadaljnjem sodelovanju med Univerzo v Novem mestu in našo razvojno skupino. Na univerzi pripravljajo natečaj na temo trajnostne mobilnosti na katerem naj bi sodelovala tudi naša šola.

Udeleženci okrogle mize

https://fei.uni-nm.si/dogodki/1677/okrogla_miza_debata_o_zelenem_prehodu_s_kolesom_v_sluzbo/

6.

april

Preventiven dogodek AVP

- sodelovanje na dogodku, ki ga organizira Gimnazija Novo mesto v sodelovanju in AVP

- vključevanje več predmetov, dijakov in učiteljev v prireditev (ITS Naravni pogon, ITS Zdrav življenjski slog,...)
 - preizkušanje demonstracijskih naprav
 - seznanitev z preventivnim gradivom
 - predstavitev aktivnosti trajnostne mobilnosti na Gimnaziji Novo mesto širši javnosti
 Izvajalci: usposobljeni demonstratorji AVP, učitelji Gimnazije Novo mesto
 Sodelujoči: 2e, k in 2k, dijaki IMP-jev 2. Letnika, dijaki tretjih letnikov
 Izvedba: 10 šolskih ur, 20 ur za profesorje v projektu

POROČILO

V torek, 2. 4. in sredo, 3. 4. 2025 smo na šoli gostili predavateljico Dragico Sternad Pražnikar iz AVP-ja, ki je izvedla delavnico Vozimo pametno. Na delavnicah so sodelovali vsi dijaki tretjih letnikov in dijaki 3. letnika iz Ekonomske šole Novo mesto.

Razpored razredov na delavnice:

Sreda, 2. 4. 2025

ura	razred
5.	3c in 3k
6.	
7.	3d in 3e
8.	

četrtek, 3. 4. 2025

ura	razred
5.	3b
6.	
7.	3š in 3b iz EŠ
8.	

Program:

1 ura: ključni dejavniki tveganja med mladimi za nastanek prometnih nesreč: alkohol in droge, hitrost, mobilni telefon, statistika prometnih nesreč

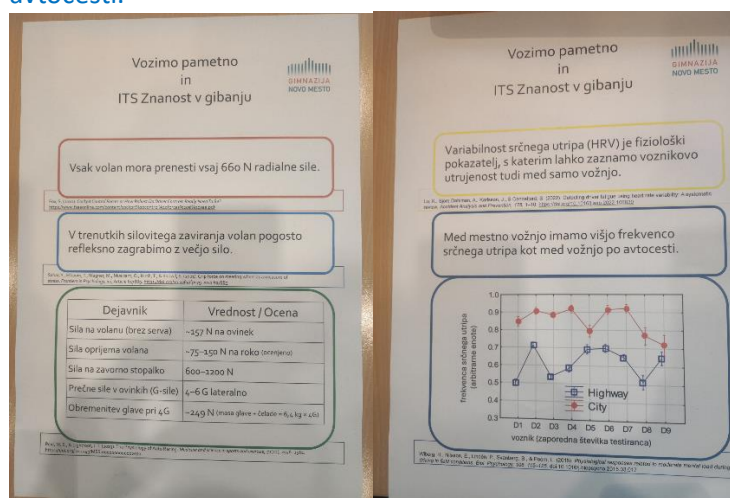
2 ura: praktična delavnica (očala, za prikaz občutka vožnje pod vplivom alkohola ali drog, naletne tehnice in druga preventivna sredstva).

2. uro so se v atriju predstavili tudi naši ITS-i, katerih vsebine se navezujejo na trajnostno mobilnost:

ITS Znanost v gibanju	Trajnostna mobilnost je neločljivo povezana z aktivnim načinom življenja. Za pravilno izvajanje zdrave telesne aktivnosti pa je nujno poznavanje svojega telesa in gibalnih sposobnosti. Vabljeni, da preizkusite svojo moč, eksplozivnost in preverite pljučno kapaciteto ob asistenci dijakov ITS Znanost v gibanju.
ITS Izdelaj.si	V okviru ITS-a izdelaj.si se dijaki učijo osnov robotike, 3D modeliranja in 3D tiskanja. Vse tri veščine so danes zelo iskane na trgu dela, tudi v podjetjih, ki se ukvarjajo z mobilnostjo. Te veščine se uporabljajo pri konstrukciji novih mobilnostnih produktov, pri avtomatizaciji proizvodne linije, pri

	strojnem učenju avtonomnih avtomobilov ipd. V okviru ITS-a izdelaj.si so dijaki izdelali robotsko roko in avtomobil na daljinski upravljalnik, ki ju boste lahko preizkusili.
ITS Naravni pogon	Kviz za dijake in raziskovanje električne energije preko spletne aplikacije Electricity Maps Trenutne 24/7 emisije CO ₂ porabe električne energije.

Udeleženci predavanja so na delavnici v organizaciji dijakov ITS Znanost v gibanju spoznali, s kolikšno silo pritisnemo na zavorno stopalko ali v povprečju držimo volan. Priložnost so imeli, da so tudi sami izmerili maksimalno vrednost sile, ki jo ustvarijo s stiskom dlani, in s skokom na odskočni deski preizkusili svojo eksplozivnost. Z metodo EKG so izmerili frekvenco srčnega utripa in jo primerjali s povprečno frekvenco mestne vožnje in vožnje po avtocesti.

Plakati, katere so pripravili pri ITS Znanost v gibanju

Poročilo dijakinje, ki se je udeležila delavnice:

Delavnica je dobro predstavila tako nevarnosti kot posledice nevarne in neprevidne vožnje. Ob nazornih videoposnetkih in zgodbah sem bila pretresena ter se bolje zavedala, kako pomembno je biti pozoren na druge udeležence prometa, zlasti kot mlada voznica. Na koncu smo imeli možnost preizkusiti se v poligonu z uporabo očal za simulacijo opitosti, ob katerem sem se dodobra nasmejala.

Nika Burger, 3k

Fotografije iz dogodka.

Fotografirala: Nevenka Malnarič Brulc

Obvestilo o dogodku je bilo objavljeno na naši spletni strani, na šolskem Instagramu in FB.
<https://www.gimnm.org/delavnice-vozimo-pametno-za-dijake-3-letnika/>

Izvedba četrte aktivnosti v vrtcu

Sodelujoči: 2e in 2k, vrtec Metka

Delavnica za otroke v starostni skupini 4 leta

POROČILO

7. 4. 2025 je na obisk k malčkom v vrtec Metka odšla tretja skupina. Tema obiska je "avtobusna dogodivščina". Otroci so iz stolov naredili avtobus in se v igri vlog postavili v vlogo voznika, potnikov in kontrolorja. Naši dijaki so jih skozi igro seznanili z obnašanjem na avtobusu. Malčki so izdelali tudi avtobusne karte in z "denarjem" iz monopolija spoznavali tudi osnove matematike.

Poročilo dijakov, ki so izvedli delavnico:

V ponedeljek 7.4.2025 smo se dijaki 3.K razreda Živa, Ažbe, Maj in Angelika odpravili v bližnji vrtec Metka v okviru projekta trajnostna mobilnost, ki ga izvajamo v razredu. Naš cilj je bil, da otroke preko igre in zanimivih aktivnosti podučimo o pravilih ter vožnji z avtobusom. Ob prihodu nas je sprejela prijazna vzgojiteljica skupine Znanstvenikov, gospa Eva in kmalu smo že pričeli s programom. Za uvod smo se vsi skupaj vsedli v velik krog in se z otroki pogovorili o njihovih izkušnjah vožnje z avtobusom. Vsi otroci so veselo sodelovali in navdušeno odgovarjali na vprašanja. Nato smo se razdelili v dve skupini. Prva skupina je z mano in Angeliko izdelovala avtobusne karte in ustvarjala njihov sanjski avtobus. Druga skupina pa je medtem z Majem in Ažbetom postavila avtobus iz stolov in se zabavala ob vožnji ter se učila o obnašanju na prevoznem sredstvu. S seboj smo prinesli tudi denar, da so si otroci lahko kupili avtobusno karto. Postavili smo jih tudi v različne situacije, ki se lahko pripetijo na avtobusu, na primer kaj storiti, ko na avtobus vstopi starejša

oseba ali nosečnica,... . S tem smo jih naučili pravilnega in primerne obnašanja na avtobusu. Naučili so se kaj piše na avtobusni karti in kako pravilno čakati na avtobus ter na njega vstopiti. Izkušnja nam je bila vsem zelo všeč in bi jo z veseljem ponovili. Otroci so bili zadovoljni, radovedni ter komunikativni. Dejavnost smo zaključili s pogovorom o tem kaj smo se naučili in se poslovili od otrok. Iz vrtca smo odšli čisto navdušeni in zadovoljni, saj smo po našem mnenju opravili našo nalogo, otroke skozi igro naučili nekaj novega in se ob tem še zelo zabavali.

Živa Antončič Petelin 3.K

OBISK VRTCA 23. 4. 2025

23. 4. 2025 je vrtec obiskala predzadnja skupina, ki je na igrišču pripravila poligon, ki vključuje ovire, označene poti, semaforje in prehode za pešce. Otroci s poganjalčki preizkušajo svoje spretnosti in spoštovanje prometnih pravil, spoznajo tudi nekatere prometne znake. Otroci skozi igro razvijajo koordinacijo in motoriko, učijo se upoštevanja prometnih znakov in pravil na kolesarskih poteh. Namen delavnice je tudi spodbujanje uporabe kolesa kot okolju prijaznega prevoznega sredstva.

Poročilo dijakov, ki so izvedli delavnico:

sredo, 23. 4., smo se dijakinje Ema Klobučar, Eva Korasa, Patricija Martič, Lucija Kostelec in Nika Burger odpravile v vrtec Pedenjped, da bi predšolskim otrokom

predstavile prometne znake. V načrtu smo imele poligon za vožnjo s poganjalčki, a nam je dež načrte malenkost spremenil. Ko smo prispele smo se z vzgojiteljico dogovorile, da bomo otroke razdelile na dve skupini. Ena skupina bo ostala notri z Niko in Lucijo, druga pa bo šla ven s preostalimi tremi. Zunaj pred vrtcem je bila lopa, kjer smo pripravile poligon. Pred začetkom smo jim predstavile vse prometne znake, katere so večinoma že poznali. Razložile smo jim, kako se bodo na poligonu lahko igrali in hkrati upoštevali vse prometne znake. Med vožnjo smo dodale še znak za bencinsko črpalko in parkirišče, da se lahko vmes tudi ustavijo. Če je kdo prevečkrat prevozil rdečo luč ali ni upošteval znaka, je en krog poligona moral opraviti peš. V igralnici sta preostali dve skupini preko slik spoznavali prometne znake in njihov pomen. Znake so tudi narisali. Otroci so se zelo zabavali in se veliko novega naučili.

Emma Klobučar, 3k

Sodelovanje z SŠ

- sodelovanje na dogodku, ki ga organizira Gimnazija Novo mesto v sodelovanju in AVP

[Zapisano pri mesecu aprilu - zgoraj](#)

7.

maj

Izvedba pete aktivnosti v vrtcu

Sodelujoči: 2e in 2k, vrtec Metka
Delavnica za otroke v starostni skupini 4 leta

Sodelovanje z SŠ

- evalvacija sodelovanja

8.

junij

Potovalne navade dijakov Gimnazije Novo mesto

- ponovno reševanje vprašalnika
- primerjava rezultatov vprašalnika, reševanega decembra z rezultati vprašalnika, reševanega junija

Razrednikov dan

- organizacija razrednikovega dneva z uporabo javnega potniškega prometa
Izvajalci: profesorji, sodelujoči v projektu
Sodelujoči: 2e, 1e in 3k
Izvedba: 5 šolskih ur

c) Aktivnosti VIZ-a bomo promovirali v VIZ-u in izven (navedi):
- organizacija dogodka v sodelovanju z AVP

-
- delo v razvojni nalogi je predstavljeno zaposlenim Gimnazije Novo mesto na uvodni konferenci, predstavljeno je delo v preteklem šolskem letu. Razrednikom smo člani skupine ponudili gradivo, ki je nastalo v okviru razvojne naloge in se lahko uporabi pri razrednih urah. Nekatere lanskoletne dejavnosti so izvedli pri ITS Naravni pogon.
 - poročila o dejavnostih so objavljena na šolski spletni strani, na FB strani šole in na šolskem instagramu. Dejavnosti, ki jih izvajamo v vrtcu, niso objavljene niti na naši strani niti na strani vrtca zaradi varovanja osebnih podatkov.